14/10/2021

Επετειακή εκδήλωση της Μονής Κύκκου για το Έπος του 1821

/ Ιερές Μονές

Με μια μεγαλόπρεπη και εμβληματική Εκδήλωση, με ένα ξεχωριστό αφιέρωμα μνήμης και τιμής, η Ιερά Βασιλική και Σταυροπηγιακή Μονή Κύκκου συνεόρτασε και πανηγύρισε, μαζί με τους όπου γης Έλληνες, τη διακοσιοστή επέτειο της μοναδικής και ανυπέρβλητης εκείνης εποποιίας του Εικοσιένα, αναδεικνύοντας τους υψηλούς συμβολισμούς της επετείου και στέλνοντας μηνύματα ενότητας και ομοψυχίας.

Η όλη Εκδήλωση, η οποία είχε ως αφετηρία της την καθηλωτική, επίκαιρη και εμπνευσμένη ομιλία του Πανιερωτάτου Μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας κ. Νικηφόρου, πραγματοποιήθηκε στην, κατάμεστη από κόσμο, Αίθουσα Τελετών του Πολιτιστικού Ιδρύματος «Αρχάγγελος», της Μονής Κύκκου, στη Λευκωσία.

Ακολούθησε η μουσικοθεατρική παράσταση, «Το τραούδιν του Τζυπριανού» τζαι «Η κιουλσαπά», η οποία στηρίχθηκε στις απεικονίσεις της ποιητικής γραφίδος του βάρδου της Κύπρου Βασίλη Μιχαηλίδη. Το έργο αφηγείται δύο ιστορίες και μεταλαμπαδεύει αξίες και διαχρονικά ιστορικά, εθνικά, εκκλησιαστικά, παιδαγωγικά και πανανθρώπινα μηνύματα. Η πρώτη ζωντανεύει τα συγκλονιστικά εκείνα γεγονότα της 9ης Ιουλίου 1821, με τη θυσία του Εθνομάρτυρα Κυπριανού και των άλλων αρχιερέων, κληρικών και λαϊκών. Η δεύτερη είναι η ευαίσθητη και συγκινητική ιστορία, που αναφέρεται σε δύο Χιώτισσες σκλάβες, την όμορφη Ελένη και την Άννα, στην πόλη της Λεμεσού, κατά το 1821.

Δημιουργός της παράστασης είναι ο, εκ της κατεχόμενης κοινότητας Κοντέας της επαρχίας Αμμοχώστου, καταγόμενος, ανήσυχος πειραματιστής της κυπριακής μουσικής, μουσικοσυνθέτης Λάρκος Λάρκου, που είχε ως συμπαραστάτες του μια πλειάδα διακεκριμένων και καταξιωμένων ερμηνευτών, ηθοποιών και οργανοπαικτών.
Μαζί με τον συνθέτη, ο οποίος είχε τον ρόλο του αφηγητή, συμπορεύθηκαν επί

σκηνής, οι Πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Λυμπουρίδης (Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός), Μιχάλης Χατζημιχαήλ (Μουσελλίμ αγάς), Μιχάλης Ττερλικκάς (βοσκός Δημήτρης), Γιάννα Λευκάτη (ρκα – Χατζημαρία), Άντρεα Δημητρίου (Χιώτισσα Ελένη – κιουλσαπά). Παράλληλα εμφανίστηκαν σε οπτικογραφημένα στιγμιότυπα οι ηθοποιοί Νεόφυτος Νεοφύτου, Ανδρέας Μελέκκης, Ανδρέας Νικολαΐδης, Κούλλης Νικολάου και Ιωάννα Παπαμιχαλοπούλου, υποστηριζόμενοι από πολλούς κομπάρσους καλλιτέχνες, εθνοφύλακες, χορευτές και άλλους.

Στην εισαγωγική του ομιλία, **ο Μητροπολίτης Κύκκου και Τηλλυρίας κ. Νικηφόρος περιέγραψε με τον πλέον παραστατικό τρόπο την κατάσταση της Ελλάδας, κατά τους χρόνους του 1821**, σημειώνοντας ότι: « **Μετά την αποφράδα ήμερα της 29ης Μαΐου 1453 και την πτώση της Βασιλεύουσας, ο κόσμος όλος είχε πιστέψει πως εξαφανίστηκε για πάντα το Έθνος των Ελλήνων**». Παρά τη ζοφερή, όμως, **τούτη εικόνα του «ενταφιασμού» της μέσα στο μνήμα της δουλείας, των στερήσεων, των απογνώσεων, των διωγμών και της τουρκικής τυραννίας, «σύσσωμο το υπόδουλο Γένος, πειθαρχώντας στις προγονικές επιταγές απέρριψε κάθε μέτρημα της λογικής και σήκωσε περήφανα το κεφάλι, ζητώντας με δύναμη και λεβεντιά τη θεόσδοτη ελευθερία του**. Ολόκληρη η Ελλάδα, από τη Μακεδονία μέχρι την Κρήτη και από το Σούλι μέχρι τη Χίο, ξεσηκώνεται, παίρνει στο χέρι το καριοφίλι και με το σύνθημα «Ελευθερία ή Θάνατος» ρίχνεται στον αγώνα προς αποτίναξη του ζυγού της δουλείας, προς ανάκτηση της ελευθερίας και προς αναστήλωση της εθνικής του αξιοπρέπειας. Οι υπόδουλοι ραγιάδες άκουσαν τη μελωδία των προγόνων τους και πίστεψαν στις δικές τους δυνατότητες˙ και στις αετοφωλιές των ελληνικών βουνών γίνονται αετοί της δόξας και ποτίζουν με το ζεστό, σαν λάβα, αίμα τους, την ελληνική δάφνη».

Στην συνέχεια αναφέρθηκε στην προσφορά, το πλήθος των θυσιών, και τις «ανυπολόγιστες υπηρεσίες, τις οποίες πρόσφερε η Ορθόδοξη Εκκλησία στο Ελληνικό Έθνος, κατά τους μακρούς αιώνες της τουρκοκρατίας». Υπενθύμισε μάλιστα ότι «η παιδεία, η κοινωνική πρόνοια, η διαφύλαξη των πνευματικών θησαυρών της κλασικής αρχαιότητας, και η καλλιέργεια του ηρωικού φρονήματος ήταν οι κυριότεροι τομείς δράσεώς της».

Ιδιαίτερη μνεία έκανε και στο «μερτικό» της Κύπρου στον αγώνα της Εθνικής Παλιγγενεσίας, σημειώνοντας ότι «μπορεί η Κύπρος να μην είχε καθολική συμμετοχή στην Ελληνική Επανάσταση, λόγω της μεγάλης αποστάσεως από την κυρίως Ελλάδα, η αγάπη, όμως, και η συνείδηση του αδελφικού χρέους εκμηδένισε τις αποστάσεις και εκατοντάδες κύπριοι προσέτρεξαν στη σκλαβωμένη Πατρίδα, για να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, δίνοντας και τη ζωή τους ακόμα. Ως φυσική εκδήλωση υψίστου εθνικού χρέους και ως ενστικτώδης εκδήλωση εθνικής συνειδήσεως και προαιώνιων ακατάλυτων δεσμών αίματος, εκατοντάδες κύπριοι προσέτρεξαν στα πεδία των μαχών, όπου πολέμησαν, διακρίθηκαν και απέσπασαν άριστα σχόλια από τους ηγέτες της Επαναστάσεως».

Το επαναστατικό εκείνο ξεσήκωμα του Ελληνισμού, η Κύπρος έμελλε να το πληρώσει πολύ ακριβά με τα βίαια και φρικτά γεγονότα της 9ης Ιουλίου 1821, τα οποία και σημάδεψαν ανεξίτηλα την κυπριακή ιστορία. Περιγράφοντας, μάλιστα, τα γεγονότα αυτά και έχοντας ως οδηγό του το ομώνυμο ποίημα του Βασίλη Μιχαηλίδη **ο Πανιερώτατος υπογράμμισε την αυτοθυσία και τον ηρωισμό του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, γεγονός που μαρτυρεί την βαθιά συναίσθηση της ευθύνης απέναντι στο ποίμνιό του**.

«Ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός», όπως τόνισε, «γίνεται ο εκφραστής της μαχητικής και αδούλωτης συνείδησης ολοκλήρου του υπόδουλου Ελληνισμού. …Η θυσία του Κυπριανού, και των συν αυτώ μαρτύρων της 9ης Ιουλίου 1821, υψώθηκε ως ανάχωμα ενάντια στον εξισλαμισμό. Με την ομολογία της χριστιανικής τους πίστης και τον θάνατό τους ανέκοψαν το κύμα του εξισλαμισμού, που είχε πάρει τη μορφή χιονοστιβάδος, κατά την εποχή εκείνη. Είναι βέβαιον, ότι το μαρτύριο του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού ήταν το αποτέλεσμα της άρνησής του να εξομώσει, κατά τις μαρτυρίες μάλιστα δύο ξένων περιηγητών, που επισκέφθηκαν την Κύπρο την εποχή εκείνη και είχαν, σε διαφορετικές επισκέψεις, συναντήσει τον ίδιο τον Κυπριανό λίγο πριν από το μαρτύριό του».

Στο σημείο αυτό, ο Πανιερώτατος, ευχήθηκε και πρότεινε «η Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου, μιμούμενη το παράδειγμα της Εκκλησίας της Ελλάδος, η οποία από αιώνος προχώρησε στην αγιοκατάταξη του

ιερομάρτυρα Πατριάρχη Γρηγορίου του Ε΄, να μελετήσει, επί τέλους, σοβαρά και το θέμα της αγιοκατάταξης του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού και των συμμαρτυρησάντων με αυτόν κληρικών και λαϊκών».

Ακολούθως αναφέρθηκε στα διαχρονικά διδάγματα που πηγάζουν από την Εθνεγερσία του 1821 και τη μαρτυρική θυσία της 9ης Ιουλίου. Τα διδάγματα αυτά συνοψίζονται στην ανάγκη α) διατήρησης της ενότητας και ομοψυχίας του Έθνους, β) στη μίμηση του παραδείγματος του και γ) τη αδόσεών

Υπογράμμισε, επίσης, ότι μπροστά στους «κινδύνους πολιτιστικής αφομοίωσης και αλλοτρίωσης της εθνικής μας ταυτότητας και κινδύνους απώλειας της εθνικής μας αυτοσυνειδησίας, της ιστορικής μας μνήμης, της γλώσσας μας, της θρησκείας μας, των παραδόσεών μας και του πολιτισμού μας, είναι επείγον να κρατήσουμε μέσα μας ζωντανό και ζωοποιό το παρελθόν μας, την ιστορική μας μνήμη, την ελληνορθόδοξη πίστη μας, τη γλώσσα μας και τις παραδόσεις μας».

Ο Κύκκου Νικηφόρος έκανε ιδιαίτερη αναφορά και στις ασύμμετρες εξωτερικές απειλές, που δεχόμαστε καθημερινά, λόγω του οξύτατου μεταναστευτικού προβλήματος, τη δραματική μείωση των γεννήσεων στην Ελλάδα και την Κύπρο. Μίλησε για τον εξοστρακισμό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, που μας συνέδεε με τις γλωσσικές μας ρίζες και άλλες διαστάσεις του πολιτισμού μας, αλλά και για την προσπάθεια, των λεγομένων «Νεοκυπρίων», αποχρωματισμού της ελληνικής ιστορίας και παιδείας και νόθευσης του εθνικού φρονήματος των Ελληνοκυπρίων. Επεσήμανε, τέλος, ότι «ο αγώνας για τη συντήρηση της εθνικής μας ταυτότητας είναι εξ ίσου ιερός με τον αγώνα για την προάσπιση και την απελευθέρωση των τουρκοπατημένων εδαφών μας».

Ολοκληρώνοντας τον μεστό λόγο του ο Πανιερώτατος, απηύθυνε το κάλεσμα προς όλους, λέγοντας: «**Να συμπαραταχθείτε στον αγώνα για μια παιδεία, που, ως βασικό στόχο, θα έχει την καλλιέργεια της ελληνικής εθνικής συνείδησης και της χριστιανικής πίστης.** Στην αρμονική σύζευξη της

χριστιανικής πίστης και του ελληνικού πνεύματος πρέπει να ξαναοικοδομήσουμε την παιδεία μας, γιατί αυτή η σύζευξη έδωσε τη δύναμη να επιζήσουμε και ως φυλή και ως θρησκεία μέσα στους αιώνες. **Η Κύπρος, στην τρισχιλιετή ιστορία της, πολλούς αφέντες άλλαξε, δεν άλλαξε όμως καρδιά. Η καρδιά της κτυπούσε, κτυπά και θα κτυπά πάντοτε ελληνικά**», πρόσθεσε· για να επισημάνει ακολούθως: «Μπορεί για αιώνες τούτα τα χώματα της Κύπρου, τα ιερά, να τα διαφέντευε η σκλαβιά, μα ελληνικός και αδούλωτος μέσα της έμεινε και ο σπόρος και ο λόγος και η λαλιά της».

Αξίζει να σημειώσουμε ότι το επετειακό αυτό αφιέρωμα της Ιεράς Μονής Κύκκου για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση, τόσο με την εξαίρετη ομιλία του Πανιερωτάτου, όσο και με το σκηνικό της δρώμενο, συγκλόνισε και συνεπήρε το πολυπληθέστατο ακροατήριο, το οποίο δεν μπορούσε να συγκρατήσει τα συναισθήματά του και να κρύψει το θαυμασμό του. Και είναι γεγονός ότι η

και του

τίστασης

Λουκάς Α. Παναγιώτου